ESCOLA NORMAL

BUTLLETÍ DE L'ESCOLA NORMAL DE LA GENERALITAT

ANY 1 - N.º 3
MARÇ DE 1933

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

ANY I MARÇ DE 1933 N.º 3

ESCOLA NORMAL

Butlletí de l'Escola Normal de la Generalitat

Redacció i Administració: Urgell, 187 – Telèfon 33146

La nostra Escola Normal – deia Júlia Giron en el número anterior – és un infant ple de vitalitat... ja camina... En efecte, la nostra Escola és com una criatura sana i forta. Té bon color, és cepada i ferrenya, la fibra dels seus músculs és dura i tensa. Creix bé, està ben nodrida, viu amb naturalitat i és activa i juganera. Vulgueu observar-la, i hi trobareu condicions i característiques que la diferencien bastant de les altres, bo i essent com les altres. Veniu, observeu-la, estudieu-la, judiqueu-la.

Francisco Giner de los Ríos

Evocació

En ésser creada l'Escola Normal de la Generalitat, una de les seves aules fou batejada amb el nom de Francisco Giner de los Ríos.

Avui, 18 de febrer, divuitè aniversari de la mort de Don Francisco, hem col·locat el retrat del gran mestre a l'aula que duu el seu nom.

La senyora Margarida Comas ha dit unes paraules sentides, de record, i de significació d'aquell home exemplar.

I jo, dintre de mi, he evocat la figura d'aquell home *únic* entre els que he conegut.

I he reviscut moltes coses d'un quart de segle endarrera.

I m'han vingut a la memòria uns versos d'Antonio Machado:

> «Sed buenos y no màs; sed lo que he sido
> entre vosotros: alma.»

Anima, en efecte. Don Francisco era tot ànima. Anima pura, ànima flamejant, ànima encesa, que animava tots els ambients on ell es trobava.

Tot en ell era animador: la mirada, el moviment, el gest, el caminar, la manera d'inclinar el cap, la paraula. Tot en ell era ànima.

Anima simpàtica, ànima atraient, ànima acollidora, ànima amiga, ànima cordial, ànima comprenedora, amb intuïció ràpida i profunda, de totes les coses que passaven i podien passar en les ànimes dels altres.

Anima finíssima, ànima penetradora, ànima constructiva, abrandadora, creadora, *còsmica*.

* * *

Don Francisco fou, al meu entendre, l'espanyol més gran del segle dinovè.

Ell és qui, llaurant, ha fet les regues més fondes. Es qui ha sembrat la millor llavor. Molts d'erms els va convertir ell en terres flonges; molts de camps àrids i plens de rocs són ara hortes de fruiters sucosos.

I això sí que és fer història; història i cultura de la bona, en el sentit de fincar en el substratum de les coses i fer-ne sortir llur contingut esplendorós, curull de realitats i belleses desconegudes abans.

* * *

Arreu d'Espanya té fills i nets espirituals, els que, inspirats en ell, poden fer bona feina. Podran no ésser com ell, ni han d'ésser-ho, perquè ell, «el viejo alegre de la vida santa», fou *únic* (ja ho hem dit), i era fill d'una època, i visqué en un ambient, els quals, ja no es tornaran a produir.

Però, el seu exemple, la fonda virtualitat del seu exemple, sí que ha de romandre immarcescible. Per sobre de totes les seves grans qualitats, surava la *puresa d'intenció*. Aquest gran valor ètic lluïa en ell, sempre, com una aurèola de la seva forta personalitat.

I nosaltres voldríem que aquesta puresa d'intenció s'encomanés a totes les ànimes dels nostres alumnes, i a totes les ànimes dels futurs deixebles dels nostres alumnes.

Que tenint puresa d'intenció, tindrien més ànima, serien més ànima, i tota la seva obra seria, en el camí infinit de la vida, cada dia més bona, més fina, més humana, més plenament humana, com era perfectament humana l'ànima de Francisco Giner de los Ríos.

C. COSTAL.

18 - II - 1933.

Un aniversari

El dia divuit es traslladava a l'aula destinada als alumnes del segon curs professional el retrat de l'eximi Giner, mentre la professora, Dra. Comas, tributava al mestre paraules d'homenatge i admiració. En la familiaritat de l'aula es celebrà l'aniversari de la mort del mestre Giner, d'aquell mestre somrient i captivador, que tingué tota la seva fortalesa íntima regida pel seu cor.

Contemplàrem uns instants el retrat de Francisco Giner. Apareixia davant nostre la imatge d'un vellet amb l'expressió optimista i rient de la joventut; la joventut d'aquests homes, eternament joves, perquè senten el bé i la bellesa en sembrar la veritat.

Tots coneixem la seva obra: La Institució Lliure d'Ensenyança, la seva doctrina pedagògica, i els seus deixebles, alguns dels quals són avui els nostres mestres.

El homes passen, les idees fructifiquen. L'obra del mestre Giner viu entre nosaltres. Se'ns apareix, com ell: vehement, exuberant, lluminosa, optimista...

Apreciar el valor professional d'un metge, d'un advocat, d'un enginyer—se'ns diu—, és una qüestió molt senzilla, tota vegada que el resultat obtingut és d'ordre individual i comprovació immediata. Jutjar la tasca d'un mestre, i apreciar l'efecte produït per una determinada doctrina educativa, exigeix, en primer lloc, el transcurs d'un parell de desenes d'anys, per terme mig, i després l'anàlisi dels factors polítics i econòmics en els quals va desenvolupar la seva activitat. Per això, quan avui mirem l'obra de Giner de los Ríos reconeixem la seva extraordinària grandesa.

Veiem en el mestre Giner una mentalitat privilegiada, un esperit seré, un artista equilibrat, madur, clàssic.

Realitzà la seva obra amb la paciència i l'honradesa d'un artista de la Renaixença. En el seu esperit varen culminar tos els renaixements.

El mestre Giner, el gran amic de la Llibertat i de la Pau, ha donat una bella lliçó, a l'escola on manca l'efusió, la penetració de l'ànima del mestre amb la dels alumnes; i a l'escola que pateix de l'hermetisme d'esperit, on es creu massa en la severitat i en la disciplina externa.

Avui estem plenament convençuts, que la millor lliçó, la més benefactora de les lliçons la dóna el mestre senzill, afable, afectuós, efusiu i que té el seu cor al costat del dels seus deixebles.

Així era el mestre Giner. La seva parla transparentava la grandesa de la seva ànima. El seu esperit estava obert a tot. Ensenyava i aprenia alhora. Els seus deixebles eren, per a ell, una gran lliçó.

Mireu-lo. Avui encara s'adreça a nosaltres somrient. Escoltem-lo: Ens diu que sent el goig de veure com treballem per a ésser cada dia millors.

P. FABREGUES PEDRALS.

Educació, Cultura i Estat

En cert sentit, tots tenim un deute amb la vida. Podem considerar que els materials que ens ofereix per a la nostra formació és un préstec que hem de tornar a la vida. Jo tenia un deute amb Girona; en aquesta ciutat vaig acabar l'ensenyament primari. Evoco les figures del senyor Dalmau i del senyor Costal, el qual obria, ja aleshores, camins a l'ànima de la joventut. Expresso el meu agraïment a l'Associació de Mestres del Partit de Girona i al seu President, senyor Blasi, per haver-me donat ocasió de satisfer amb la modesta mesura de les meves forces el deute que tenia amb Girona.

* * *

Les preocupacions pedagògiques dels dos primers decennis d'aquest segle, foren d'ordre tècnic i psicològic. En començar l'últim decenni, l'interès es decanta cap al camp teòric, filosòfic. Solament de la Filosofia pot venir la unitat. S'introdueix la doctrina dels valors a la Pedagogia, però *els valors* són inseparables de la idea de Cultura. Avui la Pedagogia és essencialment Pedagogia de la Cultura.

Cada temps troba el concepte a l'entorn del qual gira el pensament i les preocupacions de l'època. Des de Nietzsche, el nostre temps viu sota la idea central de *Vida*. Dels diversos conceptes de vida, solament interessa aquell que ve expressat: Vida, Cultura, Història. La vida s'objectivitza. De la suma de totes les objectivacions de l'esperit se'n diu Cultura. La cultura d'una comunitat, serà, doncs, el conjunt de continguts i formes en les quals la comunitat s'expressa, s'objectivitza. Per precisar el concepte de Cultura l'oposo al de Natura. La Natura ens és donada immediatament i la Cultura, al contrari, és una creació de la comunitat. Aquests dos conceptes no estan en oposició, sinó que tenen analogia. Natura i Cultura poden or-

denar-se sota el concepte de realitat. Encara existeix una altra relació entre natura i cultura. La Natura constitueix el canemàs en el qual es teixeixen els motius d'una cultura. El medi físic condiciona la cultura.

La unitat cultural, expressió de la unitat d'esperit, es composa de diferents camps: Ciència, art, societat economia, política, religió, tècnica i educació. En aquests sectors s'exhaureix el contingut total de la cultura. Aquests camps estan íntimament lligats. Aquests sectors tenen una lògica pròpia, com ha dit molt bé Simmel. Per fer-ho veure, cal llegir *Der Bourgeois* de Werner Sombart, l'economista berlinès.

Parlem de les variacions de la cultura. La successió de generacions no explica els viratges en el si de la cultura. Recordem el caràcter dinàmic de la vida de la comunitat, el desenvolupament independent dels sectors culturals, l'actitud d'una generació respecte a la seva cultura objectiva. La joventut d'avui *no vol* comprendre els valors heredats. En aquesta manca de contacte jau el sentit de la crisi. Un home nou neix, apareix una nova forma de vida. No hi ha decadència, sinó renaixement. Tota crisi és creadora. El factor més important de variació de la cultura és l'educació. Cultura i educació estan en relació recíproca. Una de les limitacions principals de la Psicologia orientada en els mètodes de les ciències naturals, està en això que separa l'individu del seu món. Aquesta Psicologia no cala fons. L'individu no pot separarse del seu món. L'home és un ésser que viu en un camp de forces còsmiques i culturals. En aquest camp de forces es forma; però també es deforma. El sentit de l'educació ha d'estar en fer viure a la joventut els valors objectius continguts en la cultura. Els ideals d'educació no ens són donats des de fora mitjançant una concepció racionalista, sinó que han de sortir de la cultura. Tota educació és nacional. L'home és ciutadà de dos mons: el món de la realitat i el món dels valors. Educació significa establir una equació entre aquests dos mons.

Així com un sismògraf registra les més petites oscil·lacions terrestres, de la mateixa manera tot canvi en la cultura es reflecteix en l'educació. Cal veure aquesta influència en l'organització i treballs escolars, en la política pedagògica, en els ideals educatius i en el pensament pedagògic modern. Avui apareix un comú denominador a la varietat d'ideals educatius; el retorn a l'autoritat i a la disciplina.

D'altra banda, la cultura d'un poble es forja a l'Escola en el seu sentit més ample. L'educació facilita la selecció dels ben dotats. Forces creadores surten del cor del poble i donen noves empentes a la cultura. El fet educatiu és un fet essencial per a la conservació i desenvolupament de la Cultura.

En tota comunitat viu una voluntat de forma: l'Estat. Ell dóna unitat a la Cultura. L'Estat és educador. En el si de l'Estat lluiten avui els partits polítics. Cada partit vol imposar el seu *programa* educatiu. Aquí hi ha un gran perill per a la vida de la comunitat. Com ho ha expressat molt bé Hegel, cada tendència necessita de la seva contrària per a viure. L'educació és nacional, està per damunt dels partits. Tinc plenes esperances que el sector educatiu salvi la seva llibertat. Sembla com si a l'Estat no li quedin més que dues possibilitats: el comunisme o el feixisme educatius. Remembrem unes paraules de Goethe: «Veig venir un temps, en el qual Déu no trobarà ja cap més goig en el món, i l'haurà de desfer i tornar-lo a forjar per fer-ne un altre de nou». Cal interpretar aquesta frase de Goethe. Un món nou, suposa un home nou. L'home nou, viu valors diferents que l'home vell. Els valors solament es transmeten d'home a home, de Mestre a infant, de l'educador a la joventut. La missió del Mestre és crear aquest món nou, un món més just que el vell.

(D'una conferència donada al Grup Escolar de Girona el dia 5 de febrer pel Professor de la Normal de la Generalitat senyor Joan Roura Parella).

La intel·ligència i l'inconscient

Conferència del Dr. August Pi Sunyer

La intel·ligència i l'inconscient, i les relacions existents entre una i altre són coses que estan de moda des del moment en què van ésser considerades, respectivament, per Bergson, i sobretot en algunes publicacions del psiquiatra Freud. Ha estat tan gran la influència del Freudisme, que fins en la literatura ha imprès una forta petjada la teoria de l'insconscient.

Es necessari que ens parem un instant per veure les relacions existents entre els fenòmens conscients, considerats com a intel·lectius i altres que cauen fora de l'àrea de la consciència, o sigui en l'inconscient.

La intel·ligència era considerada com a sinònim de fets conscients. La intel·ligència ha servit per a expressar el conjunt de funcions de l'esperit, que tenen per objectiu el coneixement en el sentit més ampli, ha servit també per a designar una de les tres grans modalitats: intel·ligència, sensibilitat i voluntat.

Bergson considera la intel·ligència com el coneixement conceptual o racional, per contraposició el coneixement intuïtiu, que consisteix en conèixer una cosa sense que l'esperit hagi de posar-hi res de la seva part. Oposa també la intel·ligència a l'instint, pel qual els animals executen actes per tal d'assegurar la seva vida, i alguns dels quals resulten ésser sumament complicats (els ocells en la construcció dels nius, les abelles en la secreció de mel, les formigues en la construcció de llurs galeries subterrànies), tots ells, però, són realitzats sense intervenció de la voluntat, i la intel·ligència és una activitat voluntària i reflexiva, i dirigida sempre a una finalitat o objecte deter-

minat, d'on precisament li ve el caràcter determinatiu que presenta, i el d'objetivitat, i en aquest sentit se la defineix. En els actes instintius veiem la manca de consciència; ens recorden les «màquines animades» de Descartes.

Un acte conscient sempre suposa una activitat voluntària, és a dir, una opció en vistes a un objecte determinat. Aquesta opció, pot definir-se com la capacitat de realitzar o deixar de realitzar un acte. Per exemple, jo puc aixecar, tirar a terra o deixar sobre la taula aquest rellotge, i per un acte conscient el deixo sobre la taula, perquè d'aquesta manera asseguro el seu funcionament. Tot això ens diu, que malgrat poder obrar de la manera que més ens plagui (lliure albir), en la realització de l'acte conscient, sempre queda limitat, perquè la intel·ligència es mou tothora amb una finalitat. Tirar el rellotge significaria que el subjecte no està en bones condicions psicològiques.

Els actes voluntaris, realitzats amb consciència, impliquen una intel·ligència, i el caràcter d'aquesta és fer que aquests actes tinguin un objectiu determinat. La intel·ligència és l'element determinatiu del conjunt, tan complexe, de fets psicològics.

Avui és discutida per alguns autors aquesta posició determinativa de la intel·ligència. S'objecta que aquesta posició només pot venir d'una consideració subjectiva, i per tant, quan s'estudien els fets objectivament, les coses apareixen molt diferentment.

Suposem, per exemple, que els actes realitzats per la humanitat poguessin ésser observats per éssers hipotètics d'un altre planeta, els quals tinguessin semblances, per tal que ens poguessin veure, però que tinguessin una intel·ligència diferent a la nostra. Aquests actes nostres apareixerien en ells, ni més ni menys que els actes que realitzen els altres éssers que poblen el planeta i que són vistos per nosaltres. Els invents dels homes, com l'aeriplà, l'automòbil..., serien explicats atribuint-nos una capacitat d'actuació com a éssers estranys. Cal dir que això provindria

del fet de donar-los una interpretació objectiva en lloc d'ésser subjectiva, i per tant, aquesta manera de pensar no diferiria en res de la manera de pensar dels homes quan examinem l'actuació dels altres éssers.

Als éssers capaços de movilitat, capacitat fonamental per a la conservació de la seva vida, aquesta els permet captar allò que necessiten, i tenen per tant una capacitat d'opció. Per exemple, un protozoari pot captar, o deixar de fer-ho, allò que necessita per a la vida, però sempre es compleix el primer cas, obeeix a un imperatiu biològic, al qual, quan es tracta de donar-li una explicació, s'ha d'acudir a una conducta que es confon amb el mot opció. Aquesta conducta dels animals és tan semblant a la nostra, que podem predir el que farà un ésser determinat en una situació concreta, tenint en compte el que faríem nosaltres posats en aquesta mateixa situació. En la fisiologia humana, el funcionament dels respectius aparells es realitza d'una manera conscient. Això no és pas una cosa nova, puix ja en el segle dissetè Leibnitz va oposar-se a aquesta teoria, i s'explicava aquest fenomen per l'existència d'esperits locals subtils.

Darrerament ha estat el fisiòleg rus, Paulow, qui després d'una sèrie inacabable d'experiments al voltant de la qüestió, ha manifestat que, entre les necessitats fisiològiques i les psicològiques existeix una forma d'adaptació. Així podem predir quina quantitat de suc gàstric segregarà el nostre estòmac, si sabem per andavant l'aliment que ha ingerit. Com sigui que aquesta llei es compleix en cada una de les funcions del nostre organisme, caldria convenir en què a cada lloc hi hauria un agent selectiu, la qual cosa faria que un òrgan realitzés un determinat acte, segons la seva voluntat.

Intel·ligència, seria, doncs, el fet d'existir un ésser, unes condicions (fer o deixar de fer una cosa). No podem dir, que això constitueix un acte conscient, perquè suposaria un coneixement de les intencions de l'ésser que el

realitza, i nosaltres no coneixem les intencions dels nostres òrgans.

S'ha volgut donar al mot intel·ligència una significació molt més àmplia. S'ha dit que la intel·lgència no solament comprenia els coneixements intuïtius, sinó els coneixements en els quals hi intervenia el raonament.

Un autor diu que són igualment intel·lectius els actes realitzats en una intel·ligència clara que aquells que ho són sense que es sàpiga l'objecte que en realitzar-los es tractava d'aconseguir. Exemple d'actes d'aquests ho són el saber tocar el piano, escriure a màquina, dominar una llengua estrangera... els quals constitueixen uns actes automàtics, nascuts de l'hàbit de realització d'un acte d'intel·ligent i que s'escapen del camp de la consciència.

D'aquesta manera, la intel·ligència ocupa una posició central entre l'acte intuïtiu i l'acte conscient, entenent per intuïció el fet de conèixer les coses sense la intervenció del discurs ni la raó. Per la psicologia de la intuïció s'ha dit que per sota del camp que il·lumina la nostra consciència s'hi mou tot un món format d'una gran quantitat d'estrats, en els quals es realitzen els actes anomenats crepusculars, pel fet de trobar-se entre la zona clara de la consciència, i la zona fosca o del subconscient, la qual s'ha denomiat també fauna abismàtica, i els actes realitzats en ella s'ha tractat de portar-los a la consciència mitjançant el psicoanàlisi.

La noció d'intuïció no és moderna. Abans de Bergson i de Freud, ja es parlava de petites percepcions que es realitzen mentre l'esperit treballa.

La idea d'inconsciència tampoc no és moderna. Ja Leibnitz ens parla de l'existència d'una gran part de la nostra vida psíquica que és desconeguda per la consciència, i que existeixen una multiplicitat de judicis que són ben lògics i que tenen l'origen, no obstant, en una ària situada fora de la consciència.

En el camp de la fisiologia, és Hellos qui ens explica

meravelles del funcionament del sentit de la vista per l'adaptació de l'ull als diferents objectes i distàncies, la qual es verifica mitjançant processos inconscients, i és tan gran la quantitat d'impressions sensorials que no arriben a la nostra consciència, que per aquest motiu només, la fisiologia ens dóna com una realitat l'inconscient.

Ara bé; podem dir que entre la intel·ligència i la consciència existeixen estretes relacions sense que això vulgui dir que són una mateixa cosa, ja que relació no vol dir identitat, i podem assegurar que existeix una intel·ligència inconscient i una consciència inintel·lectiva.

Avui podem assegurar que existeix una intel·ligència conscient i una altra d'inconscient. Podem establir l'equació Intel·ligència=Consciència, des del punt de vista subjectiu, però no des d'una perspectiva objectiva.

La intel·ligència pot definir-se com l'adaptació dels éssers per tal de realitzar actes essencials per a la vida.

La consciència ja no podem definir-la amb la mateixa facilitat, perquè avui la humanitat encara es pregunta per quin miracle tenim consciència de la nostra vida, i aquest és un interrogant terrible que ens diu fins a quin punt arriba la nostra ignorància.

Certament que no podem dir de la consciència res concret. Des del punt de vista de la ciència positiva podem parlar només d'una activitat anímica que dóna coneixement al subjecte de la seva psiquis. Avui només la veiem corpòria, súbtil, marcant com una sageta els diferents punts, els quals conviden a fixar l'atenció. La ciència, en intentar resoldre aquest problema, es troba en un fracàs semblant al d'aquell individu que vol explicar a un cec el que és la llum.

Manquen a la intel·ligència els mecanismes que permetin explicar el fenòmens de la consciència.

Va ésser una conferència interessantíssima, de la qual l'Escola Normal en servarà un bon record.

ESTEVE RUBIÓ.

L'Escola vista pels alumnes

Des d'aquella espectació primera...

Els nostres pobres coneixements psicològics, emergint de les profunditats d'una inconsciència més o menys antiga, s'extremiren, esporuguits, davant la primera classe: Psicologia...!! El recel acompanyava aquell primer mirar, bo i dirigint-se al nostre professor.—Segurament va recollir-lo i per això aviat el perdérem. Ara, convertits en aprenents de psicòleg, ens deixem portar agradosament per tots els problemes, i ens omplen d'emoció les insospitades descobertes...

A les classes de Metodologia se'ns va convidar a parlar. Oh, invitació sorprenent!! Opinar nosaltres? I els llibres, no se'n ressentirien? Aquelles primeres insinuacions tímides, i els silencis primers—silencis d'esperit—, on són ara? Jo no ho sé pas; però, per aquí ja no es veuen. La convicció ha enfortit la timidesa primera, i l'esperit inactiu l'hem exiliat en arribar el regne del pensar, d'aquell pensar que és un fer en la classe de Teoria de l'Educació. Per parlar no es necessita acudir al magatzem d'aportacions, no; n'hi ha prou amb saber expressar el pensar present. «Buidar tot l'esperit en el llenguatge»: Ja se'ns ha mostrat les teves excel·lències, oh, ideal suprem!

I així en tot, la nostra escola és una prometença. Són insuficients les demostracions d'alegria d'un final de curs. Jo sé prou bé que dintre de tots nosaltres existeix una certa recança en iniciar el repós d'estiu.

Maria LLAVERIES.

N O T I C I A R I

La nostra vida escolar fora de les aules

Conferències:

Durant el passat febrer van celebrar-se interessants conferències al saló d'actes de l'Escola .

El company senyor Pau Vila va donar-ne una, ilŀlustrada amb projeccions, la tarda del dia 15, la qual serví de preparació per l'excursió al Montseny.

El Dr. Pius Font i Quer, en donà una altra el dia 21, no menys interessant, sobre «El paisatge botànic del Montseny», també acompanyada de projeccions. No cal dir el valor documental que pels nostres alumnes excursionistes revestiren ambdues conferències.

El dia 16, a les dotze, ens dirigí la paraula l'eminent fisiòleg Dr. Pi i Sunyer, el qual versà sobre «La inteligència i l'Inconscient». La considerem d'una valor tan extraordinària que en publiquem en aquest número, una ressenya deguda a un dels nostres benvolguts alumnes.

* * *

L'EXCURSIO AL MONTSENY

Tal com anunciàrem en el número anterior acompanyats dels professors senyora Medrano i senyors Roura, Salinas i Vila, els alumnes del segon curs professional, realitzaren una excursió al Montseny. Romangueren allí quatre dies, servint-los d'hostatge l'edifici de les Colònies Escolars, situat a la Vall de Santa Fe.

L'excursió fou prèviament preparada amb tota cura. S'havien donat conferències sobre diversos aspectes del

Montseny, per distingides personalitats; s'havien traçat itineraris que encloïen els llocs més dignes d'ésser visitats; s'havien fet càlculs sobre el avituallaments necessaris, etc. Tot en vistes a una excursió que resultés més profitosa i agradable.

L'hostatge de Santa Fe es convertí en centre d'excursions. Cada dia es feren sortides: cap als cims, cap a la plana... Es visitaren llocs diversos i foren objecte d'observació i estudi els variats paisatges recorreguts: Les Agudes, cobertes d'una regular capa de neu, el Turó de l'Home, on els alumnes tingueren ocasió de veure l'Observatori Meteorològic de la Generalitat, els vessants del muntanyam amb una vegetació variada, la Vall de Sant Marçal, el llac gelat de Santa Fe, els poblaments de Viladrau, Riells i Gualba, amb els seu magnífic salt, Sant Celoni.

Les senyoretes alumnes, per equips, i sota la direcció de la professora esmentada, establiren un torn per a la realització de les feines de la cuina i de la casa. En regressar de l'excursió diària els alumnes trobaven ja la taula ben preparada amb el menjar fumejant, la qual cosa donava satisfacció a la gana que la caminada havia despertat. I cada equip procurava superar en tots els aspectes al que l'havia precedit.

Converses i vetllades literario-musicals, al voltant de la llar, cloien la jornada.

Cap incident no torbà la bona marxa de l'excursió. El bon temps va contribuir a fer-la més agradable. No cal dir que va deixar en tots els alumnes ferms desigs de repetir-la a la primera ocasió.

* * *

L'Escola, organitzadora de l'excursió, ha obert un concurs entre els alumnes que hi prengueren part, assenyalant com a temes, el Montseny des dels punts de vista científic, pedagògic i literari.